

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Europaudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 25. november 2019
Kontor: Stats- og Menneskerets-
kontoret
Sagsbeh: Sarah Larsen Vaaben-
gaard
Sagsnr.: 2019-0032/06-0090
Dok.: 1282114

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 47 (Alm. del), som Folketingets Europaudvalg har stillet til justitsministeren den 30. oktober 2019. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Morten Messerschmidt (DF).

Nick Hækkerup

/

Henrik Skovgaard-Petersen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 47 (Alm. del) fra Folketingets Europaudvalg:

”Justitsministeren bedes udarbejde en oversigt over de domme fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, som siden inkorporeringsloven i 1991 har haft praksis- eller lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark. Dommene bedes inddelt efter, hvor mange Strasbourg-dommere der har medvirket til de pågældende afgørelser.”

Svar:

1. I perioden fra den 1. januar 1991 til den 1. november 2019 har Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD) afsagt i alt 17 domme, hvor Danmark er dømt for en krænkelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK). I det følgende beskrives kort dommenes umiddelbare og direkte afledte praksis- eller lovgivningsmæssige konsekvenser. Oversigten er inddelt efter antallet af dommere, der har medvirket ved afsigelsen af dommene.

19 dommere (Storkammer):

Jersild mod Danmark, dom af 23. september 1994: Krænkelser af artikel 10 om ret til ytringsfrihed for at straffe en dansk journalist for medvirken til fremsættelse af racistiske bemærkninger. Dommen havde ingen direkte afledte lovgivningsmæssige konsekvenser, men dommen udvidede i praksis rækkevidden af journalisters ytringsfrihed.

17 dommere (Storkammer):

Sørensen og Rasmussen mod Danmark, dom af 11. januar 2006: Krænkelser af artikel 11 om ret til forsamlings- og foreningsfrihed, da de danske regler tillod eksklusivaftaler med fagforeninger. Dommen medførte bl.a. en lovændring ved lov nr. 153 af 26. april 2006, hvorved der blev indført et forbud mod eksklusivaftaler på arbejdsmarkedet.

Biao mod Danmark, dom af 24. maj 2016: Krænkelser af artikel 14 (forbud mod diskrimination) sammenholdt med artikel 8 (ret til privat- og familieliv) i ægtefællesammenførings sag om den danske 28-årsregel (tidligere 26-årsreglen). Ved lov nr. 504 af 23. maj 2017 blev 26-årsreglen ophævet, ligesom de danske udlændingemyndigheder fortolkede lovgivningen i overensstemmelse med dommen forud for lovændringen.

11 kommissærer (kommission):

Olesen mod Danmark, dom af 18. oktober 1995: Krænkelser af artikel 6 om ret til retfærdig rettergang på grund af lang sagsbehandlingstid. Dommen havde ikke direkte afledte lovgivningsmæssige konsekvenser.

9 dommere (kammer):

A m.fl. mod Danmark, dom af 8. februar 1996: Krænkelser af artikel 6 om ret til retfærdig rettergang på grund af lang sagsbehandlingstid. Dommen havde ikke direkte afledte lovgivningsmæssige konsekvenser, men havde betydning i praksis for domstolenes behandling af sager og kontrol af overholdelse af en rimelig sagsbehandlingstid.

Det bemærkes særligt vedrørende sager om krænkelse af artikel 6 på grund af lang sagsbehandlingstid, at der ved lov nr. 538 af 8. juni 2006 i retsplejelovens § 152 a blev indført en bestemmelse, hvorefter en part kan forlange, at retten fastsætter tidspunktet for hovedforhandlingen, hvis det er nødvendigt på grund af kravet i EMRK artikel 6 om behandling af sagen inden for en rimelig frist. En lignende bestemmelse blev indført i konkurslovens § 127 a om sager i skifteretten ved lov nr. 396 af 30. april 2007. Formålet med bestemmelserne var at tydeliggøre, at parterne råder over et effektivt retsmiddel, jf. EMRK artikel 13 om adgang til effektive retsmidler.

7 dommere (kammer):

Kurt Nielsen mod Danmark, dom af 15. februar 2000: Krænkelser af artikel 6 om ret til retfærdig rettergang på grund af lang sagsbehandlingstid. Der henvises til beskrivelsen af *A m.fl. mod Danmark*.

Amrollahi mod Danmark, dom af 11. juli 2002: Krænkelser af artikel 8 om ret til privat- og familieliv i udvisningssag. Dommen havde ikke direkte afledte lovgivningsmæssige konsekvenser.

Vasileva mod Danmark, dom af 25. september 2003: Krænkelser af artikel 5 om ret til frihed og sikkerhed i sag om uproportional frihedsberøvelse af en ældre kvinde på grund af nægtelse af at oplyse om identitet. Dommen havde ikke direkte afledte lovgivningsmæssige konsekvenser, men der blev udsendt et cirkulære til politi og anklagemyndigheden om dommen.

Iversen mod Danmark, dom af 28. september 2006: Krænkelser af artikel 6 om ret til retfærdig rettergang på grund af lang sagsbehandlingstid. Der henvises til beskrivelsen af *A m.fl. mod Danmark*.

Moesgaard Petersen mod Danmark, dom af 11. december 2008: Krænkelser af artikel 6 om ret til retfærdig rettergang på grund af lang sagsbehandlingstid. Der henvises til beskrivelsen af A m.fl. mod Danmark.

Hasslund mod Danmark, dom af 11. december 2008: Krænkelser af artikel 6 om ret til retfærdig rettergang på grund af lang sagsbehandlingstid. Der henvises til beskrivelsen af A m.fl. mod Danmark.

Christensen mod Danmark, dom af 22. januar 2009: Krænkelser af artikel 6 om ret til retfærdig rettergang på grund af lang sagsbehandlingstid. Der henvises til beskrivelsen af A m.fl. mod Danmark.

Valentin mod Danmark, dom af 26. marts 2009: Krænkelser af artikel 6 om ret til retfærdig rettergang på grund af lang sagsbehandlingstid, artikel 13 om adgang til effektive retsmidler og tillægsprotokol nr. 1, artikel 1 om beskyttelse af ejendom. Der henvises til beskrivelsen af A m.fl. mod Danmark.

Nielsen mod Danmark, dom af 2. juli 2009: Krænkelser af artikel 6 om ret til retfærdig rettergang på grund af lang sagsbehandlingstid og artikel 13 om adgang til effektive retsmidler. Der henvises til beskrivelsen af A m.fl. mod Danmark.

Osman mod Danmark, dom af 14. juni 2011: Krænkelser af artikel 8 om ret til privat- og familieliv i sag om ophævelse af opholdstilladelse som følge af uafbrudt ophold i mere end 12 måneder uden for landet (genopdragelsesrejse). Dommen havde ikke direkte afledte lovgivningsmæssige konsekvenser, men fik betydning for udlændingemyndighedernes praksis.

Tim Henrik Bruun Hansen mod Danmark, dom af 9. juli 2019: Krænkelser af artikel 5 om ret til personlig frihed og sikkerhed ved ikke at imødekomme klagers anmodning om, at der til brug for afgørelsen om opretholdelse af forvaring blev indhentet en ekstern psykiatrisk udtalelse. Dommen blev endelig den 9. oktober 2019. Der er frist den 9. april 2020 til over for Europarådets Ministerkomité at beskrive, hvilke skridt Danmark har taget til at opfylde dommen. Dommen har ikke umiddelbart direkte afledte lovgivningsmæssige konsekvenser.

Savran mod Danmark, dom af 1. oktober 2019: Krænkelser af artikel 3 om forbud mod tortur, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf i sag om udsendelse til Tyrkiet af en kriminel, psykisk syg tyrkisk statsborger. Dommen søges indbragt for EMD's storkammer.

2. Internationale konventioner mv. påberåbes for og anvendes af danske domstole og andre retsanvendende myndigheder, selv om de ikke er inkorporeret i dansk ret. EMRK blev således anvendt som retskilde ved danske domstole før inkorporeringsloven (lov nr. 285 af 29. april 1992), ligesom konventionen principielt allerede var gennemført i dansk ret ved omskrivning og konstatering af normharmonisering, se betænkning nr. 1407/2001 om Inkorporering af menneskerettighedskonventioner i dansk ret, side 32ff.

3. For så vidt angår domme fra EMD mod andre lande, har Justitsministeriet afsøgt mulighederne for at udarbejde en oversigt over de afgørelser, som har medført praksis- og lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark.

Der er bl.a. lavet søgninger på Folketingets hjemmeside, www.ft.dk, på alle lovforslag siden samlingen 1991-1992, hvor der i dokumentteksten indgår ordene "Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol", "Menneskerettighedsdomstolen" og "EMD". Søgningerne viser henholdsvis 225, 228 og 18 resultater.

Det bemærkes i den forbindelse, at et resultat på ovenstående søgekriterier ikke nødvendigvis er udtryk for, at der er tale om en dom fra EMD, som har haft lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark. Det vil kræve en manuel gennemgang af de nævnte 471 resultater at konstatere, om det er tilfældet.

Det bemærkes, at det ikke vurderes at være muligt at identificere eventuelle ændringer af praksis på baggrund af domme mod andre lande, fordi sådanne tilpasninger kan gennemføres rent administrativt.